Miłym, optymistycznym akcentem zaczynaliśmy i kończyliśmy Ogólnopolski Konkurs Recytatorski w 60 roku jego istnienia. 20 lutego 2013, na dużej scenie Teatru Polskiego, w odbywającej się pod Patronatem Prezydenta R.P. *Gali Języka Ojczystego*, znalazła poczesne miejsce informacja o Konkursie i jego jubileuszu, a wykonawcami koncertu byli nasi laureaci z różnych lat. 6 października pojawili się na tej samej scenie laureaci tegorocznego OKR. Była pełna widownia, która w skupieniu wysłuchała recytujących i śpiewających wiersze, a na koniec nagrodziła ich długotrwałymi brawami.

W odświętnym, jubileuszowym roku 2013, Konkurs dał dużo poznawczych i artystycznych satysfakcji, ale i powody do krytycznych refleksji. Tych pierwszych było więcej, jednak i drugich nie możemy pominąć. Dlatego regulamin 59. OKR zawiera zarówno sugestie – by to, co dobre było jeszcze lepsze, jak i ważne zmiany – by naprawić to, co się zepsuło.

*

Zdecydowanie jasną stroną **turnieju recytatorów** był dobór repertuaru. Zwłaszcza poetyckiego – od Mickiewicza i Słowackiego, przez Leśmiana, Tuwima, Gałczyńskiego, Miłosz, Różewicza, Szymborską do Świetlickiego i Tkaczyszyna-Dyckiego. W prozie nieco mniej ambitnie, ale też bez rażących pomyłek w postaci sięgnięcia po pierwszy lepszy tekst. Zbigniew Zapasiewicz mówił, że dobra recytacja unosi się na dwóch skrzydłach: wartościowa literatura i wysoka kultura słowa. O tym pierwszym już było, drugie też okazało się całkiem w porządku. **Największym, trudnym do pokonania problemem jest – w kategorii młodzieży szkolnej – własna interpretacja tekstu. Tu konieczna jest albo literacka dojrzałość, albo rozumna pomoc instruktora, nauczyciela i o nią szczerze prosimy.** W sumie – udany turniej, optymistyczne zdarzenie w 60-lecie Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego.

*

Najkrótsza synteza opinii jurorów po finałowych koncertach **turnieju poezji śpiewanej** brzmiałaby tak: dobry warsztat wokalny, dobrze grający akompaniatorzy i bardzo kiepsko w zakresie repertuaru. Zdecydowana większość wykonawców śpiewa nie wiersze, ale piosenki. Można je określić mianem „standardów gatunku" – znany tekst ze znaną muzyką. Aż 8 razy Osiecka, po 3 – Kofta i Kaczmarski. Zupełny brak nurtu autorskiego – ledwie 3 próby; 4 razy śpiewano przekłady (Cave, Kryl). Zanika to, co stanowiło o wartości poezji śpiewanej – wybieram dobry wiersz i szukam jego muzyczno-wokalnej interpretacji (wzór – Ewa Demarczyk), bądź ryzykuję wszystkim: sam piszę i tekst, i muzykę, sam wykonuję (wzór – Jacek Kaczmarski).

Nie może być zgody na przekształcenie turnieju poezji śpiewanej OKR w spotkanie lubiących sobie pośpiewać, czy też traktujących go jak „trening" przed innymi konkursami. **Wprowadzone zmiany w regulaminie – dotyczące doboru repertuaru - mają posłużyć naprawie.**

*

Turniej teatrów jednego aktora - i tym razem sięgamy do oceny jury. Dzięki szerokim poszukiwaniom repertuarowym, doszły do głosu newralgiczne problemy współczesnego społeczeństwa, narracje odsłaniające światy zapomniane lub wykreowane oraz poetyckie rozważania wokół pytań podstawowych. Spektakle prowokowały do zmagania się nie tylko z problematyką tekstów, ale równocześnie z materią teatru, ze sposobami scenicznej obecności aktora i innych znaków teatralnych. Nie zawsze udawało się znaleźć właściwy język teatru, umożliwiający pełne wybrzmienie tematów. Zdarzało się, że twórcy spektakli „mierzyli siły na zamiary", sięgając dalej niż pozwalały na to umiejętności warsztatowe. Sugestia dla przyszłych wykonawców tej szczególnie trudnej formy scenicznej wydaje się oczywista: więcej rozwagi przy wyborze repertuaru, więcej starań o teatralny kształt wypowiedzi.

* * *

Jesteśmy w dobrym punkcie. Troska organizatorów, praca instruktorów i nauczycieli, dają piękne owoce. Uczyńmy wszystko, by 59. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski był kolejnym etapem drogi, którą zawsze zmierzała sztuka – ku pięknu, dobru i prawdzie.

R e g u l a m i n

I.

1. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski jest imprezą otwartą dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i osób starszych.
2. Warunkiem udziału jest przygotowanie repertuaru nie prezentowanego w poprzednich OKR i odpowiadającego założeniom wybranego turnieju (dział II regulaminu). Repertuar zgłoszony i wykonany w przeglądzie stopnia najniższego, nie może być zmieniony.
3. Zgłoszenie odbywa się poprzez złożenie KARTY UCZESTNIKA w sekretariacie organizatora najniższego w województwie stopnia Konkursu - w terminie przez niego ustalonym.
4. Konkurs prowadzony jest w drodze wielostopniowych eliminacji:
   a. przeglądy **środowiskowe, miejskie, powiatowe;**
   - drogę eliminacji – stopnie (środowiskowy, miejski, powiatowy) ustalają wojewódzcy organizatorzy konkursu.

- wojewódzcy organizatorzy konkursu określają zasady kwalifikacji laureatów do przeglądu wyższego szczebla.

b. przeglądy **wojewódzkie -** odbywają się w **nieprzekraczalnym terminie do 12 maja 2014** roku, dla wszystkich turniejów OKR;

c. Przeglądy **finałowe** odbywają się wg poniższego kalendarza:
   - **turniej poezji śpiewanej 4 – 7** czerwca 2014 roku we Włocławku (z warsztatami);
   - **turniej teatrów jednego aktora – 12 – 14** czerwca 2014 roku w Słupsku;
   - **turnieje recytatorski i wywiedzione ze słowa 25 – 28** czerwca 2014 roku w Ostrołęce.

5. OKR jest imprezą o charakterze artystyczno-edukacyjnym: organizatorzy wszystkich przeglądów zapewnią uczestnikom udział w zajęciach seminaryjnych i warsztatowych oraz możliwość indywidualnej rozmowy z członkami Sądów Konkursowych.

II.

59. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski przeprowadzony będzie w formie czterech turniejów.

A. TURNIEJ RECYTATORSKI

1. Uczestnicy turnieju występują w dwóch kategoriach:
   - młodzieży szkół ponadgimnazjalnych;
   - dorosłych.
2. Repertuar obejmuje 3 utwory w całości lub fragmentach – 2 utwory poetyckie i prozę.
3. Do prezentacji uczestnik wybiera 2 utwory: prozę oraz utwór poetycki.
   Łączny czas wykonania nie może przekroczyć 10 minut.

B. TURNIEJ POEZJI ŚPIEWANEJ

1. Uczestnicy – tylko soliści – występują bez podziału na kategorie.

2. Repertuar obejmuje:
   - 3 utwory śpiewane
   - 1 utwór recytowany.

3. W odniesieniu do repertuaru śpiewanego obowiązują następujące zasady:
   - wykonywane mogą być wiersze, które zostały opublikowane w książkach lub prasie literackiej;
   - przynajmniej jeden utwór musi być oryginalny, tzn. mieć nowo skomponowaną muzykę;
   - uczestnicy mogą wykonać trzeci utwór z tekstem własnym.

4. Do prezentacji uczestnik zgłasza 2 utwory śpiewane, 1 recytowany i ewentualnie jako trzeci – śpiewany utwór z tekstem własnym. (**Do przeglądów wojewódzkich włącznie prezentacja utworu recytowanego jest obowiązkowa**).
   Łączny czas ich wykonania nie może przekroczyć 10 minut.
5. Do akompaniamentu może być stosowany 1 instrument lub mały zespół muzyczny (**do 3 osób**) bądź wcześniej dokonane nagranie (półplayback).
6. Utwór znany i posiadający określony kształt wykonawczy podlega ocenie tylko wówczas, gdy uczestnik przedstawił nową, własną interpretację.

C. TURNIEJ TEATRÓW JEDNEGO AKTORA

1. Uczestnicy występują bez podziału na kategorie.
2. Pierwszy stopień eliminacyjny ustala wojewódzki organizator Konkursu.
3. Uczestnicy przygotowują spektakl w oparciu o dowolny materiał literacki.
   Czas trwania nie może przekroczyć 30 minut.

D. WYWIEDZIONE ZE SŁOWA

Jest to turniej dla poszukujących nowych form wypowiedzi. Dla przykładu - występ, który nie jest recytacją, a nie stał się jeszcze teatrem; łączenie – w obrębie jednego utworu – mówienia ze śpiewem, śpiewu z ruchem. Takie propozycje muszą jednak wychodzić od słowa, być próbą jego interpretacji, sprawdzenia jego związków z innymi językami sztuki.
Obowiązują następujące z a s a d y:

1. Uczestnicy występują bez podziału na kategorie.
2. Repertuar jest dowolny (np. wiersz lub jego fragment, monolog literacki, collage tekstów)
3. Dowolna forma prezentacji (np. teatr jednego wiersza, łączenie słowa mówionego ze śpiewem, z dźwiękiem, ruchem, rekwizytem).
   Czas występu nie może przekroczyć 7 minut.

III.

1. Do oceny wykonawców powołane zostaną przez organizatorów przeglądów Sądy Konkursowe, właściwe dla stopnia przeglądu.
2. W skład Sądów wchodzą fachowcy z dziedziny recytacji, kultury mowy, literatury, reżyserii oraz muzyki.
3. W skład Sądów stopnia wojewódzkiego powinni wejść:
   - przedstawiciel organizatorów przeglądów niższego stopnia;
   - przedstawiciel krajowego komitetu organizacyjnego.
4. Nie mogą być jurorami:
   a. wykonawcy uczestniczący w Konkursie;
   b. instruktorzy – w przeglądzie, w którym biorą udział ich recytatorzy.

5. Sądy Konkursowe dokonują oceny wg następujących kryteriów:
   - dobór repertuaru (wartości artystyczne utworów oraz ich dobór do możliwości wykonawczych uczestnika);
   - interpretacja utworów;
   - kultura słowa;
   - ogólny wyraz artystyczny.

   W turnieju wywiedzione ze słowa Sądy Konkursowe uwzględnią ponadto:
   - celowość użycia środków pozasłownych (np. kostiumu, dźwięku, elementów scenografii i innych) wspomagających interpretację;
   - kompozycję sceniczną występu.

   W turnieju teatrów jednego aktora Sądy Konkursowe uwzględnią również:
   - opracowanie dramaturgiczne;
   - opracowanie reżyserskie;
   - wykonanie zadań aktorskich;
   - pozasłowne elementy spektaklu – scenografia, muzyka.

   W turnieju poezji śpiewanej Sądy Konkursowe uwzględnią także:
   - zgodność muzyki z charakterem wiersza;
   - muzykalność i warunki głosowe wykonawcy;
   - wartości artystyczne muzyki.
6. Podstawą do sformułowania werdyktu jest wysłuchanie przez każdego członka Sądu Konkursowego – wszystkich uczestników przeglądu.
7. Ostateczny werdykt jest ustalany w drodze wspólnej dyskusji Sądu Konkursowego.
   W przypadku równego podziału głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego.
8. Decyzja Sądu jest ostateczna.
9. Sąd konkursowy ma obowiązek uzasadnienia werdyktu ogólnego.
10. Uczestnicy mają prawo zwracania się do Sądu Konkursowego o uzasadnienie oceny swojej prezentacji.

IV.

1. Kwalifikacja wykonawców do przeglądów stopnia wyższego jest zgodna z hierarchią miejsc ustaloną przez Sądy konkursowe.
2. Z przeglądów wojewódzkich Sądy konkursowe typują:
   - w turnieju recytatorskim – **do 3 wykonawców;**
   - w turnieju wywiedzione ze słowa – **1 wykonawcę**;
   - w turnieju teatrów jednego aktora – **1 wykonawcę oraz 1 dodatkowego** - przesyłając taśmę video z realizacją jego spektaklu – na adres Zarządu Głównego TKT;

- w turnieju poezji śpiewanej – **1 wykonawcę oraz dodatkowo 3** – przesyłając rejestrację jego spektaklu na adres organizatora spotkania finałowego.

3. Do udziału w przeglądzie finałowym turnieju recytatorskiego zaproszeni będą laureaci Konkursu Recytatorskiego KRESY'2013 dla Polaków z zagranicy.

4. W finałach 59. OKR wezmą udział laureaci konkursów przeprowadzonych w Wojsku Polskim oraz w Polskim Związku Niewidomych, które mają status przeglądu wojewódzkiego.

V.

1. Uczestnicy przeglądów wszystkich stopni otrzymają dyplomy i upominki ufundowane przez sponsorów i organizatorów.

2. Najlepsi uczestnicy przeglądów finałowych mogą otrzymać:

a. w turnieju recytatorskim i turnieju wywiedzione ze słowa

- 2 nagrody główne - w obu kategoriach w turnieju recytatorskim;
- nagrodę główną w turnieju wywiedzione ze słowa;
- nagrodę publiczności;
- nagrody i wyróżnienia za twórcze poszukiwania interpretacyjne;

b. w turnieju teatrów jednego aktora

- nagrodę główną;
- nagrodę publiczności;
- nagrody specjalne za reżyserię, aktorstwo, scenariusz.

Laureaci będą zaproszeni do udziału poza konkursem w Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Jednego Aktora oraz innych przeglądach teatrów jednoosobowych.

c. w turnieju poezji śpiewanej

- nagrodę główną;
- nagrodę publiczności;
- nagrody i wyróżnienia za interpretację i kompozycję.
- nagrodę specjalną im. Pawła Bartłomieja Greca.
- zaproszenie (dotyczy laureatów) do udziału w Spotkaniach Zamkowych "Śpiewajmy Poezję" w Olsztynie oraz innych przeglądach poezji śpiewanej.

3. W przeglądach finałowych wykonawców oceniają Sądy Konkursowe powołane na wniosek RADY ARTYSTYCZNEJ Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego.

ZASADY ORGANIZACYJNE

1. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski prowadzi Towarzystwo Kultury Teatralnej wspólnie z organizatorami etapów wojewódzkich – załączamy wykaz.

2. Na szczeblu województw i niższych Konkurs prowadzą wojewódzcy organizatorzy.

3. Nadzór nad programowym i artystycznym kształtem Konkursu pełnić będzie RADA ARTYSTYCZNA OKR powołana przez Towarzystwo Kultury Teatralnej. W skład Rady wchodzą konsultanci Konkursu, instruktorzy oraz przedstawiciele TKT. Sekretariat RADY i organizatora mieści się w Zarządzie Głównym TK T, 02-309 Warszawa, ul. Słupecka 9 lok. 3; tel, fax 825-39-73; e-mail tkt@tkt.art.pl
4. Wojewódzcy organizatorzy po zakończeniu przeglądów wojewódzkich dokonają oceny realizacji założeń programowych, organizacyjnych oraz poziomu artystycznego a wnioski i propozycje przekażą Towarzystwu Kultury Teatralnej.
5. Zadaniem Towarzystwa Kultury Teatralnej i wojewódzkich organizatorów jest:
   - popularyzacja Konkursu;
   - zapewnienie pomocy metodycznej wykonawcom i instruktorom;
   - zapewnienie środków oraz właściwych warunków dla przeprowadzenia przeglądów oraz zajęć metodyczno-warsztatowych.
6. Zarząd Główny Towarzystwa Kultury Teatralnej pokrywa częściowe koszty przygotowania i przeprowadzenia przeglądów finałowych, zastrzegając możliwość wprowadzenia akredytacji dla wykonawców.

Informacje, pliki do ściągnięcia: www.tkt.art.pl

ADRESY WOJEWÓDZKICH ORGANIZATORÓW 59. OKR

- mazowieckie
Centrum Kultury
Pl. Jana Pawła II 3, 96-300 Żyrardów
Tel/fax 46 85 53 054; 85 53 546

- kujawsko-pomorskie
Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury
ul. Szpitalna 8, 87-100 Toruń
te. 56 652 27 55; 652 20 27

- śląskie
Regionalny Ośrodek Kultury
ul. 1 Maja 8, 43-300 Bielsko-Biała
tel. 33 812 69 08

- lubelskie
Wojewódzki Ośrodek Kultury
ul. Dolna Panny Marii 3, 20-010 Lublin
tel. 81 532 42 08, 09

- łódzkie
Łódzki Dom Kultury
ul. Traugutta 18, 90-113 Łódź
tel. (42) 633 98 00 w. 256

- małopolskie
Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna
im. L. Solskiego
ul. Straszewskiego 21-22; 31-109 Kraków
tel./fax 12 430 15 91

- zachodniopomorskie
Zamek Książąt Pomorskich
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin
tel. 91 433 49 71; fax 91 434 79 84

- podkarpackie
turniej recytatorski
Wojewódzki Dom Kultury
ul. Okrzei 7, 35-002 Rzeszów
tel. (17) 853 52 57
turnieje: wywiedzione ze słowa, teatrów jednego aktora, poezji śpiewanej
Centrum Kulturalne w Przemyślu
37-700 Przemyśl, ul. S. Konarskiego 9
tel./fax (16) 678 20 09

- podlaskie
Wojewódzki Ośrodek Animacji Kulturalnej
ul. Kilińskiego 8, 15-089 Białystok
tel. 85 740 37 10

- pomorskie
Towarzystwo Kultury Teatralnej Oddział Okręgowy
ul. Robotnicza 1, 80-864 Gdańsk
tel. 58 301 53 24

- świętokrzyskie
Wojewódzki Dom Kultury im. J. Piłsudskiego
ul. Ks. Piotra Ściegiennego 2, 25-033 Kielce
tel. 41 365 51 00

- lubuskie
Żarski Dom Kultury
ul. Wrocławska 7, 68-200 Żary
tel. 68 374 24 13

- warmińsko-mazurskie
Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych
ul. Parkowa 1; 10-001 Olsztyn
tel. 693 94 30 74

- opolskie
Młodzieżowy Dom Kultury
ul. Strzelców Bytomskich 1 45-084 Opole
tel./fax. 77 454 27 14

- wielkopolskie
Centrum Kultury ZAMEK
61-809 Poznań ul. Św. Marcin 80/82
tel. 604 627 403

- dolnośląskie
Młodzieżowy Dom Kultury im St. Wyspiańskiego
ul. Grunwaldzka 5, 59-700 Bolesławiec
tel. 75 644 65 65